

Stabilizacij- ska jesen

Kljub iztekajočemu počitniškemu času za letošnje poletje in tudi bližajočo se jesen nikakor ne moremo trditi, da je bilo mirno in dopustniško v gospodarskem in notranjepolitičnem smislu. Cela vrsta gospodarskih ukrepov, tja do „zamrznitve cen“, je pričala, da gre za odločne napore tako upravnih kot samoupravnih organov, da bi zavrla prekomerno naraščanje cen in zauzdali inflacijo, ki je začela dokaj resno ogrožati vse naše dosedanje gospodarske uspehe, ki globalno vzeto, kljub temu niso bili niti majhni niti nepomembni, pa naj gre za razmeroma visoko rast proizvodnje ali pa prihodka naših organizacij združenega dela.

Celotna Iskra v tem smislu kaže že ob polletju odlične rezultate poslovanja, tako glede izpolnjevanja plana proizvodnje kot izvoza in prihodka, vendar pa tudi njo zadevajo celotna gospodarska gibanja, ki jih je treba pri nas zdaj in v bližnji prihodnosti uravnovežiti in tudi tako malce ohladiti „pregreto“ jugoslovansko gospodarstvo.

Takšen razvoj in njegove posledice so že poprej napovedovale ocene in sklepi naših partijskih forumov in izvršnih svetov, ki so opozarjali, da se je treba „zlasti inflaciji“ upreti konkretno predvsem z zvišanjem produktivnosti dela, večjo racionalizacijo, manjšim trošenjem na vseh ravneh, kar naj bi zdaj, zlasti pa še v bližnji prihodnosti, pripomoglo, da bi stabilizirali gospodarstvo tako kot si želimo.

Pri vsem tem nikakor ne smemo pozabiti tudi na napore Zveze komunistov, ki se je prav v izvajanje stabilizacijskih ukrepov vključila aktivno in tvorno.

Tudi sindikati so, zlasti z akcijo zaključni računi, posegli zelo učinkovito v boj za stabilizacijo, ker so namreč s tolmačenjem resničnega gospodarskega stanja v posameznih neposrednim OZD proizvajalcem predložili tako dejansko stanje kot tudi možnosti in ukrepe za odpravljanje vseh slabosti in tudi izgub. Še več. Akcija zaključni račun je postala tako trajna akcija, ki delavce obvešča, mobilizira in vzpodbuja ob vsakem tromesečju, ob vsakem polletju, da tako natančno vedo, kako gospodarijo in kaj morajo še konkretno storiti, da bodo gospodarili in poslovali boljše.

V vsem tem sklopu potekajo tudi v Iskri zdaj obravnave ob polletnem računu po vseh njenih organizacijah združenega dela, od toz do SOZD, kar nam zelo jasno, konkretno in nedvomno pomaga, da bomo tudi v drugem polletju letošnjega leta poslovali in delali tako uspešno kot smo doslej in izpolnili tako letošnji plan proizvodnje.

To pa je poročilo tudi za prihodnje plansko leto in prihodnje srednjeročno obdobje, čeprav je treba že zdaj zapisati, da pred nami za „vročim“ polletjem prihaja nič manj „vroča“ delovna in stabilizacijska jesen.

D.Ž.

Varstvo pri delu in njegova humanizacija

V torek, 14. t. m. je Koordinacijski odbor sindikata SOZD Iskra organiziral okroglo mizo na temo „Varstvo pri delu in humanizacija dela.“ Okrogle mize so se, poleg predsednika KOS Janeza Zorna, ki je tudi vodil razgovor za okroglo mizo, udeležili predsednik DS SOZD Iskra Otmar Zorn, Član PKO SOZD Iskra Pavle Gantar, predsednik aktiva ZB SOZD Iskra Franc Križnar, vodja oddelka za družbene zadeve v kadrovski službi DO Iskra Elektromehanika Kranj Peter Polak, vodja službe za varstvo pri delu in družbeni standard v DO Iskra—Avtoelektrika Nova Gorica Jože Štrukelj, varnostni inženir v Iskra ISE Drago Tavčar, iz uredništva glasila pa Mara Ovsenik in Dušan Željencov.

V uvodni besedi je Janez Kern poudaril, da je vzpodbudo za okroglo mizo dal pripravljalni odbor za oblikovanje koordinacijskega odbora za varstvo pri delu pri DS SOZD Iskra.

Po njegovih besedah je odločitev za tovrstno akcijo prav v avgustu narekvalo dejstvo, ker bodo DS delovnih organizacij prav na svojih avgustovskih sejah izvolili, oziroma imenovali svoje predstavnike v nov samoupravni organ za varstvo pri delu, torej v koordinacijski odbor za varstvo pri delu pri DS SOZD Iskra.

Potem ko je poudaril, da je v naši socialistični družbi čedalje bolj pomembno prav varstvo pri delu in njegova humanizacija, je menil, da smo tudi v Iskri s poslušom in čutom odgovornosti dali tej nalogi in prizadevanjem zanjo določeno mesto. Seveda pa na tem področju še zdaleč nismo

storili vsega, kar bi bilo potrebno. Prav zato je naša naloga, da moramo v bližnji prihodnosti ustvariti pogoje za to, da bosta varstvo pri delu in njegova humanizacija postala segment celovitosti dela v vsej Iskri. Pri tem pa smo ugotovili, da bomo uspešni samo takrat, če nam bo uspelo vključiti v to slehernega Iskraša.

Tako je nujno potrebno v ustreznih planih in programih pa tudi temeljnih aktih izpostaviti področje varstva pri delu, oziroma najti mu ustrezno mesto, da bomo lahko to, zelo zapleteno in kompleksno problematiko ustrezno reševali, oziroma da bo pri tem tudi humanizacija dela napredovala.

In za uresničitev teh nalog smo se zato dogovorili, da bomo oblikovali ustrezní koordinacijski odbor pri delavskem svetu SOZD Iskra, v katerem naj bi bili po en predstavnik iz vsake naše delovne organizacije. In za konstituiranje tega odbora smo najprej imenovali štiričlanski pripravljalni odbor, ki je v smislu naložene naloge pripravil statusne opredelitve tega koordinacijskega odbora ter pripravil temeljne naloge bodočega koordinacijskega odbora za varstvo pri delu, ki jih bo treba opraviti tako v najbližji prihodnosti kot jih bo treba upoštevati tudi v srednjeročnem načrtu.

Predvsem pa je pripravljalni odbor pripravil organigram, oziroma organizacijsko shemo, kako naj bi bila ta zadeva v Iskri organizacijsko opredeljena, tako strokovno kot samoupravno.

To prvo, pripravljalno nalogo smo

ISKRA COMMERCE

Uspešno, le izvoz pod načrtovanim

Iskra Commerce je dosegla v letošnjih prvih šestih mesecih 3 milijarde 762 milijonov dinarjev prihodka in je tako skoraj v celoti uresničila zastavljeno nalogo. Uspešno so poslovala vse temeljne organizacije — Domači trg, Servis, Zastopstva in Marketing, v Zunanjem trgu pa so imeli kljub naporom precejšen izpad v izvozu, medtem ko je uvoz potekal v zadovoljstvo Iskrinih proizvodnih organizacij.

UGODNO NA DOMAČEM TRŽIŠČU

Direkcija domače nabave v temeljni organizaciji Domači trg je v prvem polletju prodala za 646 milijonov dinarjev blaga ter tako dosegla več kot polovico letne naloge, lanskoletne rezultate iz prvih šestih mesecev pa je preseгла celo za 40%. Seveda je na tako visoko preseganje zastavljenih načrtov vplivalo tudi naraščanje cen, sigurno pa je v večji meri prav rezultat prizadevnosti tega kolektiva.

Z gotovostjo lahko zapišemo, da so

bile Iskrine proizvodne organizacije letos dobro oskrbovane z reprodukcijskimi materiali, v Iskri Commerce pa pričakujejo več težav v drugi polovici leta, zlasti zaradi pomanjkanja nekaterih surovin.

Direkcija maloprodaje je v prvi polovici leta prodala za skoraj 844 milijone dinarjev izdelkov, s čimer se je povsem približal zastavljeni nalogi, lanskoletne rezultate iz prvega polletja pa je preseгла za skoraj slabo tretjino. Pri tem je zanimivo, da vse bolj na-

Prvi Iskrin računalnik za komunalno informacijski sistem

V prostorih občinske skupščine Kranj so ob 1. avgustu — prazniku občine Kranj pognali prvi Iskrin računalnik za komunalno informacijski sistem Iskra — data v novem računskem centru upravnih organov SO Kranj.

Z računalniškim sistemom kot osnovo pri izgrajevanju komunalnega informacijskega sistema in sodobnega delovanja javne uprave naj bi dosegli poleg podružbljanja in preobrazbe informiranja tudi bolj učinkovito in ustvarjalno delovanje javne uprave.

Za Iskro je prva postavitve računalnika prav tako praznik in pomemben

uspeh, saj je po komaj dobre tričetrt leta vpeljani redni proizvodnji postavila že petintrideseti računalnik za različne naročnike na jugoslovanskem trgu in hkrati prvega, prirejenega za komunalno informacijski sistem. Verjetno bodo kranjski sledile tudi ostale občine in bodo pogodbe kmalu podpisane.

Kranjski računalnik je vezan na republiški center, njegova programska oprema bo omogočala tudi povezave med gorenjskimi občinami in drugimi institucijami, kot so npr. banke. Novi računalnik je veljal 10 milijonov dolarjev.

Alojz Boc

Te dni je KOS SOZD Iskra sklical okroglo mizo na temo „Varstvo pri delu in njegova humanizacija“. Okrogla miza, o kateri poročamo na drugem mestu, je potekala v okviru akcij za ustanovitev koordinacijskega odbora za varstvo pri delu pri DS SOZD Iskra, ki naj bi koordiniral in usmerjal v celotni Iskri to, tako pomembno področje našega dela in ustvarjanja.

uspešno opravili. Pripeljali smo jo že tako daleč, da smo zaprosili delavske svete naših DO, naj imenujejo svoje predstavnike v ta odbor, da bi tako lahko na septembrski seji DS SOZD Iskra že konstituirali koordinacijski odbor za varstvo pri delu. Torej, akcija, oziroma zadnja etapa priprav je v teku in ena izmed teh akcij je tudi okrogla miza, za katero sedimo zdaj, je dejal na začetku Janez Kern.

Ker je bilo za to našo okroglo mizo

o varstvu pri delu in njegovi humanizaciji povedano veliko, mnogo tehtnega in konkretnega je bilo uresničnega, bomo v naslednjih številkah v nekaj nadaljevanjih povzeli glavne ugotovitve in probleme, ki smo jih slišali in zabeležili med razpravo, to pot pa objavljamo posebej še osnutek temeljnih nalog bodočega koordinacijskega odbora za varstvo pri delu pri DS SOZD Iskra.

D.Ž.

Avtomatska obdelava podatkov — za skupno akcijo

Zahteve na področju priprave in oblikovanja podatkov in informacij (AOP) narekujejo pospešeno delo na tem področju. Ali skupno v okviru Iskre, teoretično ni vprašljivo, ni pa izgledov za učinkovito realizacijo skupnih nalog. Naslonitev na lastne moči bi dala hitrejša rezultate.

Nedvomno smo v posameznih DO, kot tudi v celotni Iskri dosegli na področju informatike zelo velike uspehe. Kvaliteta in obseg dela na

posameznih področjih, kot je časopis Iskra, izdaja raznih brošur, pregledi poslovanja in poročila, je na primer nem nivoju, čeprav je še veliko za izboljšati. Nekoliko slabši pa smo na področju izgradnje celovitega informacijskega sistema in vzporedno s tem na avtomatski obdelavi podatkov. O slednjem nekoliko več.

Glede na pogoje dela in možnosti smo v Iskri na področju AOP v strokovnem pogledu na kar visoki ravni. Tudi posamezne obdelave na računalniku so zelo dobre in tečejo brez večjih zastojev. Z vidika posameznih delovnih organizacij je situacija različna, tudi zaradi različnih pristopov k tem nalogam. Osnovni problem, ki se v zvezi s tem pojavlja je: kako, kdaj, kakšen način, s kakšnimi sredstvi in kakšnim računalnikom je potrebno nadaljevati prizadevanja v smeri avtomatizacije obdelav in s tem vzporedno izboljševati informacije za poslovne in samoupravne odločitve.

Vprašanja na te odgovore bi morali v najkrajšem času dobiti od SOZD Iskra. Res je, da smo v tem času imeli možnost proučevati posamezne predloge in strokovna mnenja CAOP, ni pa bila vodena organizirana akcija in razprava, ki bi morala pripeljati do končnih rezultatov. O tej problematiki so razpravljali tudi nekateri samoupravni organi na ravni SOZD, pa kljub temu še nimamo koncepta nadaljnjega dela, ki bi veljal za celotno Iskro.

Ob dejstvu, da imamo v Iskri strokovnjake, lasten računalnik in da znamo naloge skupno izpeljati, če se jih zares lotimo, bi bilo škoda, da vsaka DO zase rešuje nakazano problematiko. Poudariti je potrebno, da predstavlja AOP določen integracijski faktor v okviru Iskre. V kolikor ne bomo znali skupnega jezika na tem področju bo škoda zelo velika.

Naša DO — IEZE, mora v prihodnjem obdobju intenzivno graditi notranji informacijski sistem in hkrati AOP. Ker se ta problematika v Iskri vleče že nekaj časa, bomo, v kolikor v kratkem ne bo pozitivnih premikov in rezultatov, prisiljeni ubrati tisto pot, ki bo dala največ in najhitrejša rezultate.

V nadaljnjih prizadevanjih bi morali za ureditev vprašanja informatike in samega informacijskega sistema sodelovati: poslovodni kolegij SOZD, DO, ZORIN, samoupravni organi in seveda vsi strokovni delavci, ki se ukvarjajo s to problematiko.

Z.O.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Naloge koordinacijskega odbora za varstvo pri delu in njegovo humanizacijo

Urejanje predhodnega varstva pri delu.

Ukrepe in normative varstva pri delu in elemente humanizacije dela je treba vključevati v vse faze od zasnove do realizacije. Treba je združiti vse pozitivne izkušnje in oblikovati model čimbolj učinkovitega delovanja, ki bi ga posamezne delovne organizacije regulirale z organizacijskimi predpisi ali z drugimi normativnimi oblikami. Trenutno je najbolj pereče predhodno varstvo v zvezi z uvozom tehnološke opreme. Iskra Commerce bi se morala s svojo obveznostjo (izstavljanje javnih listin), ki predstavlja eno fazo v kompleksnem predhodnem varstvu, vključiti v celotno komunikacijsko mrežo predhodnega varstva.

Funkcionalno izobraževanje o varstvu pri delu in usposabljanje za varno delo.

Na tem področju se srečujemo z množico načinov, vsebine in oblik formativnega in informativnega izobraževanja. Ker gre istočasno za „naložbo v živo delo“ z dolgoročnimi efekti, za obveznosti po predpisih in za družbeno izredno pomembno oblikovanje stališč do varstva pri delu in humanizacije dela, bi se naporu morali združiti. Funkcionalno izobraževanje nasploh je področje dejavnosti, ki je v širši družbi precej zanemarjeno. Daljnosežno racionalizacijo za SOZD Iskra bi predstavljal študijozni pristop, ki bi preko analize stanja in potreb dal poenotene modele in omogočil prepotrebno strokovno svetovanje odgovornim delavcem v temeljnih organizacijah.

Vrednotenje delovnih pogojev

Delovni pogoji bodo tudi v bodoče element v sistemih nagrajevanja po delu. Zaradi nekaterih poudarjenih tehnoloških značilnosti v vseh temeljnih organizacijah SOZD Iskra, bi kazalo preko izmenjave izkušenj priti do enotnega modela vrednotenja delovnih pogojev za namene delitve osebnih dohodkov.

Metodologija periodičnih pregledov in preizkusov delovnih priprav in naprav ter periodičnih preizkav ekoloških pogojev dela.

Gre za predpisano dejavnost, ki je zaradi pestrosti tehnološke opreme široka in zahtevna. Cilj te dejavnosti je ugotoviti stanje za pravočasno ukrepanje. V bistvu je to dolgoročna naložba v zdravje delavcev. Visoke cene uslug pooblaščenih strokovnih institucij narekujejo potrebo po razvoju lastne dejavnosti, za katero pa je poleg kadrov in tehnične opremljenosti potrebna enotna metodologija.

Razvijanje ergonomije

Značilno sedeče in statično delo ter druge značilnosti dela in tehnoloških postopkov v temeljnih organizacijah SOZD Iskra prinaša vrsto zdravstvenih in razpoložljivih nevarnosti. Zato se je treba začeti intenzivno vključevati v strokovna in znanstvena spoznanja v oblikovanje ožjih lokacij dela (delovnih mest), posebno pa še spoznanja fiziologije dela (delovnih mest), posebno pa še spoznanja fiziologije dela, psihologije in sociologije dela.

Planiranje varstva pri delu

Planski dokumenti, ki se bodo sprejemali na ravni TOZD, DO, SOZD, morajo vključevati področje varstva pri delu in biti usmerjeni v humanizacijo dela. Ta potreba je vsebovana že v zasnovi zakona o družbenem planiranju.

Predstavljanje SOZD Iskra

Za predstavljanje stanja razvojnih hotenj in uspehov Iskre na področjih varstva pri delu in humanizacije dela je treba razviti minimalno evidenco in statistiko. SOZD Iskra bo moral ob določenih prilikah enotno nastopati: npr. mnenja in stališča o zakonskih predpisih ali osnutkih s tega področja, sodelovanje na strokovnih posvetovanjih ipd.

Iz priložnostnih srečanj delavcev na področju varstva pri delu v zadnjih letih je znano, da so opisani vsebinski sklopi tista pomembna strokovna področja, kjer bi bilo za dobro delavcev Iskre potrebno storiti korak naprej. Pomenijo tista področja dejavnosti, kjer bi z doseganjem etapnih ciljev hitreje dosegli temeljni cilj: manj poškodb pri delu in zdravstvenih okvar zaradi dela ter večje zadovoljstvo pri delu.

Nakazane naloge služijo le kot srednjeročna usmeritev in so bile potrjene tudi na razgovoru o varstvu pri delu v SOZD Iskra dne 12. 4. 1979. Na tej osnovi bo treba izdelati konkretni program z operacionalizacijo nalog.

Izobraževanje na področju specializacije za delo v zunanjetrgovinski dejavnosti

Kadrovsko področje SOZD Iskra organizira izobraževanje na področju specializacije za delo v zunanjetrgovinski dejavnosti doma in v inozemstvu.

Za seminar se lahko prijavijo vsi, ki so zaposleni v Iskri vsaj 2 leti in izpolnjujejo naslednje pogoje:

- da imajo dokončano I. ali II. stopnjo tehnične, ekonomske, pravne ali sorodne fakultete
- da niso starejši od 35 let
- da aktivno obvladajo enega od svetovnih jezikov.

Seminar bo celodnevni in bo predvidoma trajal 6 mesecev. Udeleženci, ki bodo seminar uspešno končali bodo imeli prednost pri razporejanju za opravljanje odgovornejših nalog in opravil v zunanje trgovinski dejavnosti Iskre.

Pismene vloge z dokazili o izobrazbi in življenjepisom naj kandidati pošljejo na naslov:

Kadrovsko področje SOZD Iskra, Ljubljana, Trg revolucije 3. Morebitne informacije lahko dobite prav tako na kadrovskem področju SOZD Iskra, tel.: 324-061.

Rok za prijavo je 25. 8. 1979

Hvala vsem!

„Besede so pravzaprav odveč; povedali bi radi le to, da si vsak dan med nami, da tvoji sodelavci vsak sleherni dan mislimo nate!“ je med drugim dejal direktor TOZD Zunanja trgovina IC Marcel Božič, ko je s predstavniki sindikata in sodelavci obiskal Biserko Bogdan in ji v imenu vseh sodelavcev Iskrašev poklonil barvni TV sprejemnik na daljinsko upravljanje.

Uspešno, le izvoz pod načrtovanim

(Nadaljevanje s 1. strani)

nizkih cen na svetovnem tržišču raje odločajo za prodajo doma.

Problem izpada izvoza pa ni le „zunanji“. Zaradi zastarevanja našega proizvodnega programa nam ni uspelo prodati načrtovanih količin nekaterih izdelkov, pri čemer „nosijo zastavo“ zasebne telefonske centrale.

V Iskri Commerce se bojijo, da glede na znane svetovne dogodke v drugem polletju ne bo nič bolje. Pri tem poudarjajo, da delna svetovna kriza ne bi smela biti prehuda ovira, da do konca leta ne bi uresničili letošnjih izvoznih nalog. Kot je znano, se je Iskra Commerce zavezala pred proizvodnimi organizacijami, da bo letos izvozila za 120 milijonov dolarjev izdelkov.

Celotna Iskra je v prvih šestih mesecih izvozila za 50 milijonov dolarjev izdelkov.

Dosti bolj vzpodbuden je bil letos uvoz. Iskra Commerce je za potrebe Iskrinih tovarn uvozila za 54 milijonov dolarjev materialov in ji je kljub nižjemu izvozu uspelo zagotoviti potrebne količine reprodukcijskih materialov.

V Iskri Commerce ocenjujejo, da bo realizacija uvoza v drugi polovici leta manjša, zlasti zaradi neugodne izvozne dinamike.

ZASTOPANJE TUJIH FIRM

Od načrtovane naloge v višini 48 milijonov dinarjev je temeljni organizaciji Zastopstev uspelo realizirati dobrih 28 milijonov. To je 59 % letnega načrta in 53 % več kot v enakem obdobju lani. Še večjo realizacijo so omejevale predvsem uvozne restrikcije pri uvozu opreme in težave pri pridobivanju deviznih pravic za uvoz širokopotrošnih izdelkov.

NEKATERI POZABLAJO NA OBVEZNOSTI

V Marketingu je znašal prihodek od različnih storitev v obdobju januar–junij približno 50 milijonov dinarjev. Ta vsota bi bila lahko (in bi tudi morala biti) še nekoliko višja, če bi vse podpisnice samoupravnega sporazuma izpolnjevale svoje obveznosti.

ZALOGE, TERJATVE

Najhujša problema, ki pestita delavce Iskre Commerce, sta prav gotovo nastala zaradi povečanih zalog in terjatev. V celotni Iskri Commerce so ob koncu junija našli za skoraj 372 milijona dinarjev zalog – za dobrih 100 milijonov v TOZD Servisu in preostalo v Domačem trgu.

Skupne terjatve pa so znašale dobro novo milijardo dinarjev – na domačem tržišču približno 94 milijonov dinarjev, potrošniška posojila so znesla 222 milijonov dinarjev, kupci v tujini pa nam dolgujejo nič manj in nič več kot 629,2 milijonov dinarjev.

Lado Drobež

šim dotikom na gumb vzpostavi zvezo s telefonom in ga tudi tako izklopi. Prinesli so ji še posebno posteljo na dvigalo pa pisalni stroj, za primer, če bi se Biserkino stanje izboljšalo...

TV sprejemnika, ki so ji ga prinesli nazaj, sicer se ni mogla sama vklopiti, ker je zaradi operacije pred sedmimi tedni še zelo šibka. Toda z vajo bo gotovo v bližnji bodočnosti Biserka tudi to oviro premagala.

„Največji uspeh je zame, kadar premagam sebe,“ je dejal veliki filozof Seneka. Biserka vsak dan ta boj bojuje in dobi. Pravi le, da ji je dolgčas, kadar je sama v stanovanju, kadar mama, ki zanjo skrbi, odide v službo. Brati pa sedaj, ko spet leži ne more, ker ne more obručati listov...

Tudi zato bi se med nami, trideset tisočimi, lahko našla rešitev. Ne, da bi bila Biserka kdaj naveličana Nataše, pa Alenke, tovariša Deržaja in drugih, ki jo redno obiskujejo. Morda pa bi vendar vsak izmed nas v vsakdanji dirki včasih le lahko našel nekaj časa, da bi z Biserko pokramljal, ali pa ji kaj prebral in ji tako skrajšal dan, dolg kot večnost.

Morda pa bi bila to tudi misel za člane mladinske organizacije. Končno, vsak bo od Biserke prišel samo bogatejši za spoznanje: življenje je pač lahko še čisto drugačno, kot ga vidimo v našem brzečem vsakdanju. Možnosti za pomoč je dovolj. Poskušajmo najti torej pol ure za Biserko, ki je mlada in željna življenja in novic iz njega.

„Vesela sem vsakega, kdor pride!“ Tako hitro potem mine dan...“ je rekla ob slovesu in povabila: „Pridite spet!“

Solze hvaležnosti in ganotja ob misli, da je še vedno naša, da še vedno mislimo nanjo, so se ji zalesketale v oči, ko je dejala: „Hvala vsem, vsem!“

M. Ovsenik

Kakovost ali zanesljivost

O tem problemu se bomo morali verjetno in to v najkrajšem času, v Iskri resno pogovoriti in na tem področju tudi nekaj storiti.

Na prvi Iskrini konferenci o kakovosti, ki je bila ob zaključku preteklega leta in na kateri smo pregledali stanje Iskrine kakovosti, in ugotovili, da prav na področju zanesljivosti naših izdelkov najbolj zaostajamo na svetovnem tržišču, je bilo veliko govora o programu zanesljivosti. Le-ta je bil v zaključkih konference tudi podan kot ena prioritetenih nalog.

Kaj je pravzaprav zanesljivost?

Strokovnjaki in svetovna javnost jo razlagajo na več načinov in imajo za osvežitev tega pojma več definicij. Eni pravijo, da je zanesljivost ustrezna obratovanju v daljšem časovnem obdobju in ne samo ob prevzemu, oziroma ob določenem trenutku; drugi jo osvetljujejo kot matematični izraz verjetnosti, da bo izdelek v določenem časovnem razdobju deloval, tretji spet drugače.

Kaj pa menimo potrošniki?

Kot potrošniki pa se s tem pojmom ne srečujemo pogosto, ga pa v negativnem smislu občutimo, ko nam izdelek doma po določenem času uporabe odpove.

Naj potegnemo črto. Kakovost je sicer širši pojem, vendar s pojmom zanesljivosti bolj poudarjamo kakovost v daljšem časovnem obdobju.

Tudi strokovni posvet kakovostnikov, ki ga je pod pokroviteljstvom delovne organizacije Avtomatika organiziralo področje za kakovost v SOZD Iskra in na katerem so tuji in domači strokovnjaki obravnavali problem kakovosti, ki nastaja pri gradnji kompliciranih elektronskih sistemov, se je pokazalo, da na področju zanesljivosti premalo delamo in da o tem področju tudi premalo vemo. Nujno moramo, če želimo biti še naprej progresivna organizacija, ki konkurira tujini, posvečati zanesljivosti toliko pozornosti, kot jo zasluži.

Ena izmed možnosti je verjetno – z ozirom na naše kadrovske in druge potenciale je verjetno ta tudi najbolj primerna – da se te, sicer zelo široke in obsežne problematike lotimo skupno, se zato primerno organiziramo in si naloge razdelimo.

Če želimo zanesljivost vgraditi v izdelke, moramo prav gotovo poznati podatke o zanesljivosti sestavnih delov, ki jih vgrajujemo. Ustvariti moramo torej banko podatkov o zanesljivosti sestavnih delov. Tu bomo morali koristiti podatke iz literature, v kolikor so dosegljivi in jih ustrezno sistematizirati.

Dobiti bomo morali podatke prek organizacij za mednarodno izmenjavo podatkov, lotiti se bomo morali tudi lastnih raziskav v Iskri, proizvedenih in kupljenih elementov (elektronskih in drugih).

V nadaljevanju bi bilo treba preiti na računsko ugotavljanje zanesljivosti izdelkov in sistemov.

Seveda je to velika naloga, ki ni uresničljiva v nekaj mesecih, vendar bi jo morali v srednjeročnem obdobju izpeljati.

Kaj pa nosilci nalog?

V skoraj vseh delovnih organizacijah imamo organizirana področja za kakovost, ki bi morala prav pri prvi fazi – pri zbiranju podatkov in raziskovanju zanesljivosti lastnih izdelkov – prispevati levji delež.

Institut za metrologijo, ki smo ga ustanovili, med ostalim tudi za raziskave na področju kakovosti, je verjetno poklican, da to akcijo vodi, usmerja in nadzoruje s tem, da bi večina meritev bila izvedena v ustreznih organizacijah oziroma njihovih laboratorijih in samo v manjši meri v IKM.

Seveda bi morala to akcijo spremljati s širokim izobraževalnim programom, da bi čim večje število sodelavcev izobrazili, jim približali osnove problemov ter jim posredovali tudi ustrezne, konkretno uporabljive podatke.

Prepričani smo, da bo ta naloga uspela le, če bomo v večini delovnih organizacij uspeli organizirati ustrezne teame, jih skupno usmerjati ter se o rezultatih in dosežkih dogovarjati in posvetovali; za vsakega posebej bi bila ta naloga prevelik zalogaj.

Naj pripomnimo ob koncu: branža elektrotehnike v zahodni Evropi, kjer Iskra plasira večino svojega konvertibilnega izvoza, že dolga leta opozarja na Japonsko konkurenco. Po nekajletnih raziskavah je postalo jasno, da je prednost Japoncev ne v poslovnosti, ne v ceni, tudi ne v izgledu oziroma designu ali funkcionalnosti, temveč v zanesljivosti!

Mak

Nov objekt na LABORAH

Zastavljena pripravljala dela za povečanje tovarne Telekomunikacij v Kranju

Ob objektu tovarne Telekomunikacij na Laborah so v začetku julija pričeli s pripravljalnimi deli za nov objekt, v katerem bo skupaj 17.300 kvadratnih metrov prostora. Sedanjno tovarno bodo v letu dni povečali kar za polovico.

Novi prostori bodo namenjeni za proizvodnjo sestavnih delov za telefonske aparate in elemente oz. sestavnih delov za telefonijo za potrebe tovarne TEA in ATC, ki jo namerava Iskra v prihodnjih letih precej povečati.

Iskra Elektromehanika v zadnjih letih po izgradnji prvega objekta na Laborah ni gradila novih proizvodnih prostorov, proizvodnjo pa je hitro povečala in jo v treh letih podvojila. Proizvodni prostori in oprema ne zadoščajo zahtevam proizvodnje. Premalo je skladiščnih in drugih pomožnih prostorov kot naprimer prostorov za razdeljevanje hrane.

Zato so se temeljne organizacije v DO Iskri Elektromehaniki že v letu 1977 pričele pripravljati na povečanje kapacitet. TOZD so pripravile svoje programe in investicijske elaborate za banke. Celotna investicija je za Iskro velik zalogaj, zato bo lahko realizirana le postopno, saj tudi Temeljna banka Gorenjske nima dovolj kreditnih sredstev. Banka je preučila elaborate in dala prednost programom, ki so pomembnejši za srednjeročni razvoj naše republike. Tako je ugodno ocenila

la zlasti investicijske programe TOZD ATC, TEA in tovarne Računalnikov ter obljubila, da bo z združevanjem sredstev v okviru Ljubljanske banke podprla predvidena investicijska vlaganja v Iskri Elektromehaniki, vendar šele po letu 1980.

Zaradi velike prostorske stiske se je Iskra Elektromehanika odločila, da bo že v letošnjem letu pričela z gradnjo objekta A 3 na Laborah z lastnimi sredstvi, s tem da bo pridobila 25 milijonov din iz združenih sredstev v okviru SOZD Iskra in kredite izvajalcev. Po dogovoru z banko bo Iskra tako vložena lastna sredstva koristno uporabila in bodo upoštevana pri podeljevanju posojil v prihodnjem letu.

Prva faza izgradnje objekta A 3 bo veljala približno 170 milijonov dinarjev. Nosilec investicije je TOZD TEA, sredstva zanjo pa združujejo vse temeljne organizacije Iskre Elektromehanike v skladu s samoupravnim sporazumom o združevanju, namenu in načinu uporabe sredstev za izboljšanje in razširitev materialne osnove dela v DO Elektromehaniki.

Če bodo vremenske razmere ugodne, bo objekt A 3 že v letošnjem letu pod streho. V kratkem bodo začeli z gradbenimi deli do kote nič. V začetku oktobra naj bi Trimo Trebnje pričel postavljati objekt. Novi prostori naj bi bili dokončno vseljeni v tretji četrtini leta 1980, ko se bo na Labore preselila TOZD TEA v celoti. V prostore v Savski loki pa se bodo lahko selili ostali proizvodni programi.

Alojz Boc

opuščeno kegljišče, v teh prostorih so uredili ustrezne pogoje za preko 20 delovnih mest. Iskra je zagotovila priučevanje vodje in štirih mojstrov. Priučevanje delavk in stroške vzdrževanja stavbe krije Mežica.

Ko so v Mežici izvedeli, da bodo zaposlovali ženske, se jih je prijaviло prek sto. Naši psihologi so na osnovi testov izbrali najprimernejše. Z otvoritvijo novega obrata žičnih oblik v Mežici se je vsaj nekoliko zmanjšal problem nezaposlenih žensk v tem kraju, tovarna ATC na Laborah pa si je zagotovila potrebne kapacitete žičnih oblik.

A. Boc

OGLEDALI SO SI ISKRO

Stevilni obiskovalci, ki so si 7. julija ogledali tovarne v DO Iskri Elektromehaniki so bili zadovoljni in so pohvalili hiter in uspešen razvoj našega kolektiva. Elektromehaniko si je ogledalo okrog 4.000 ljudi, največ jih je prišlo v Savsko loko v tovarne na Laborah, precejšnje zanimanje, je bilo tudi za temeljni organizaciji Mehanizmi v Lipnici in Tovarno merilnih instrumentov v Otočah.

Marjeta Vizovišek: „V vaš kolektiv sem prišla, da bi podrobneje spoznala Iskrino proizvodnjo, ter delavno mesto moža, ki dela v Razvojno tehnološkem centru.“

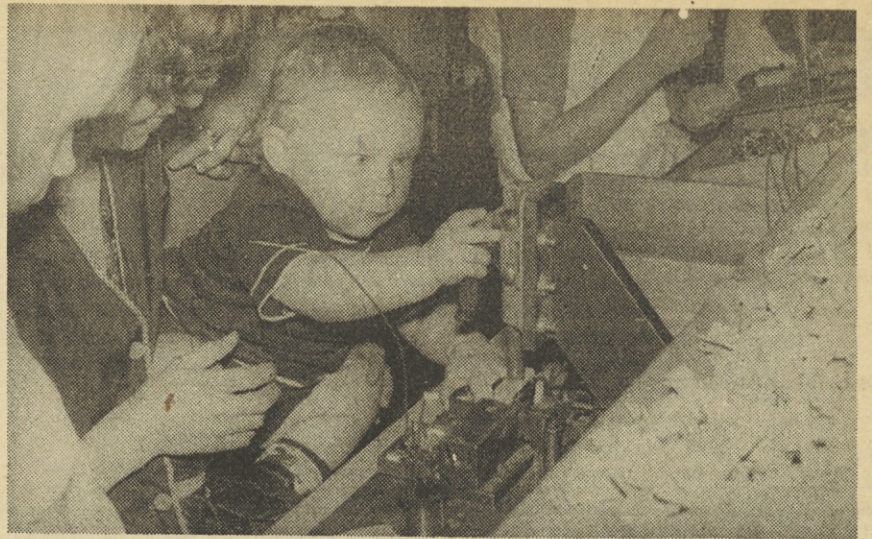

Darja Dolenc: „Sem sva prišli s sestrico Sabino. Predvsem naju je zanimala montaža števcov, kjer dela mama. Rada bi delala v takem kolektivu, kot je Iskra, vendar obiskujem šolsko zdravstveni center v Ljubljani!“

Franc Jenko: „Odprtje Iskre za javnost sem izkoristil za ogled prostorov, v katerih sem delal leta 1959 v bakelitni delavnici. Od tedaj se je Iskra zelo hitro razvila, ponosen sem, da sem nekoč združeval delo v tem kolektivu, ki danes uživa ugled doma in v svetu.“

Med obiskovalci je bilo največ svojcev in otrok naših delavcev, ki so se zanimali zlasti za delo, ki ga opravljajo sorodniki. Prišli so tudi številni učenci osnovnih šol in študenti, ki se bodo v prihodnjih letih zaposlovali v Iskrinih tovarnah. Zanimanje za Iskro torej ni nič manjše kot pred leti, ko smo Iskro prvič odprli. Zato bomo naša vrata odpirali tudi v prihodnje. A.B.

Tako je prav! Ze od malega je treba vzbujati zanimanje naših otrok, da bodo na daljevali naše delo, ko bodo odrasli.

Nagrade dr. Vratislava Bedjaniča

Prof. dr. ing. Vratislav Bedjanič, vzoren znanstveno-pedagoški delavec na ljubljanski elektrotehnični fakulteti, se je udejstvoval tudi v industriji. Sodeloval je pri organizaciji tovarne Iskra v Kranju, predvsem pa je bil pobudnik, organizator in leta do svoje prezgodnje smrti tudi voditelj takratnih Aparatov, oz. TELA. V spomin na njegovo delo podeljuje delovna organizacija Iskra-Avtomatika vsako leto omenjene nagrade.

ISKRA - DELOVNA ORGANIZACIJA AVTOMATIKA

razpisuje za šolsko leto 1979 / 1980

NAGRADE DR. VRATISLAVA BEDJANIČA

za doktorsko disertacijo, magistrska in diplomska dela s področja sistemov, naprav in elementov avtomatizacije, zaščite in stikalne tehnike.

Nagrada je namenjena doktorjem in magistrdom električnih znanosti ter diplomantom elektrotehniških fakultet.

V študijskem letu 1978/79 bodo podeljene: po ena nagrada za doktorsko disertacijo v višini 12.000 din oz. za magistrska dela dve nagradi v višini 9.000 din ter šest nagrad za diplomska dela v višini 5.000 din.

Prijave za podelitev nagrad za doktorske disertacije in magistrska dela lahko podajajo tudi fakultete, sicer pa doktorji in magistri, ki so svojo disertacijo oz. magistrsko delo zagovarjali v študijskem letu, za katerega razpis velja. Prijavi mora biti obvezno priložena doktorska disertacija oz. magistrsko delo z mnenjem fakultete.

Predloge za podelitev nagrade za diplomska dela podajajo samo elektrotehniške fakultete; vsaka fakulteta lahko poda največ tri predloge.

Predlogi morajo biti obrazloženi, v poštev za nagrado pa pridejo le tisti predlogi, ki jim bo priloženo diplomsko delo. Tudi za diplomska dela velja, da pridejo v poštev le tista, ki so bila zagovarjana v študijskem letu, za katerega razpis velja.

Komisija nagrajenih del ne vrača.

Komisija za nagrado dr. Vratislava Bedjaniča bo sprejemala prijave, oz. predloge za podelitev nagrade v letu 1979 do vključno 15. septembra 1979.

Vsak predlog za podelitev nagrade mora biti opremljen z naslovom kandidata in imenom in priimkom mentorja ter njegov naslov.

Nagrade bodo podeljene 15. decembra, na dan smrti dr. Vratislava Bedjaniča. Nagrajenci bodo prejeli še diplomu z navedbo imena dobitnika, dosežka za katerega se nagrado podeljuje in z nazivom delovne organizacije, ki nagrado podeljuje.

Prijave z ustrezno dokumentacijo je potrebno poslati na naslov: Predsedniku „Komisije za nagrado dr. Vratislava Bedjaniča“, prof. dr. ing. Antonu OGORELCU Fakulteta za elektrotehniko, 61000 Ljubljana, Tržaška c. 25.

Komisijo, ki bo sprejemala prijave oz. predloge za podelitev nagrad v letu 1979, je na svojem 5. rednem zasedanju imenoval delavski svet delovne organizacije ISKRA-AVTOMATIKA v naslednji sestavi:

prof. dr. Anton Ogorelec, predsednik, prof. dr. Anton Dolenc, prof. Mihajlo Golubovič, dipl. ing. Ivo Dremelj, dipl. ing. Marko Jeglič, prof. dr. Bruno Stiglic.

OBVESTILO

Prireditveni odbor proslave dneva Iskre in dneva borca sporoča, da je ostalo na zalogi še nekaj darilnih paketov, katere delavci Iskre lahko dobijo po naslednjih znižanih cenah:

- skleda z žlico 60 dinarjev
- vrečka 20 dinarjev
- značka 10 dinarjev

Naročila in vplačila za celoten paket ali posamezne dele naj delavci preko svojih osnovnih organizacij sindikata posredujejo na naslov: Iskra-Industrija za avtomatiko, Ljubljana, Savska c. 3 (enako kot za prijave na proslavo). Za naročila nad 100 komadov priznamo 5 % provizije

prireditveni odbor

TOZD MERILNI INSTRUMENTI, OTOČE

Zadovoljni z rezultati

V prvem polletju je Iskrina tovarna merilnih instrumentov v Otočah uspešno izpolnila vse sprejete planske naloge. Prvi pogoj za uspešno poslovanje je ugoden potek proizvodnje, čeprav tudi tu ni slo brez težav. Primanjkovalo je predvsem materiala in sestavnih delov iz uvoza. Podobne težave v Otočah pričakujejo tudi v drugi polovici leta. Doseženi obseg proizvodnje je bil za 64 % večji kot v prvi polovici preteklega leta. Vse povečanje ne gre na račun produktivnosti, temveč je odraz spremenjene strukture proizvodnje.

Dobro doseganje proizvodnje se je odrazilo tudi v večjem celotnem prihodku. Doseganje prodaje na domačem trgu je namreč še vedno ugodno, nekoliko težji je položaj na tujem tržišču, pa vendar bistveno boljši kot v prvem trimesečju. Kaže, da v letošnjem letu Tovarna instrumentov ne bo dosegla zastavljenega cilja, to je 2,3 milijona dolarjev izvoza, približala pa se bo dvem milijonom dolarjev. Plan izvoza je previsoko postavljen, izdelan je bil na podlagi predvidene prodaje. Problematične so cene, določene izdelke bi morali prodajati pod lastno ceno, kar bi povzročilo slabše poslovne rezultate.

Porabljena sredstva so za 1,04 % večja kot predvideni, kar pa glede na strukturo proizvodnje v prvem polletju ni problematično. V kolikor ne bo bistvenih skokov pri cenah materiala,

lahko pričakujemo, da bodo stroški ob zaključku leta v okviru planiranih. Po pokritju vseh zakonskih in pogodbenih obveznosti, osebnih dohodkov in obveznem oblikovanju rezervnega sklada jim bo za poslovni sklad in sklad skupne porabe ostalo 15,1 mio din, kar predstavlja 66,8 % predvidene vrednosti za letošnje leto. Čeprav se bo zaradi izpada proizvodnje v času kolektivnega dopusta ostanek za sklade nekoliko zmanjšal, obstajajo vsi pogoji za uspešno izpolnitev planskih nalog Tovarne merilnih instrumentov v letošnjem letu.

A. Boc

Nov obrat v Mežici

Ob dnevu rudarjev so v začetku julija v Mežici odprli obrat za izdelavo žičnih oblik za našo tovarno telekomunikacij v Kranju. Pred tem je imela tovarna ATC kooperacijsko pogodbo o sodelovanju s tovarno TIK v Kobaridu, ki je bila letos prekinjena. Zaradi pomanjkanja kapacitet v proizvodnji žičnih oblik za Crosbar centrale je Iskra iskala novega kooperanta.

V Mežici je bilo na voljo dosti ženske delovne sile, saj so moški v glavnem zaposleni v rudniku. Preuredili so

V petek, 29. 6. je po 33 letih dela v Iskri odšel v zaslužni pokoj Franc Ahačič, konstruktor specialnih naprav v TOZD Orodjarna v Kranju. S svojim delom je veliko prispeval k posodabljanju proizvodnje v Iskri, saj stroji po njegovih zamislih in načrtih tečejo v Elektromehaniki in drugod po Sloveniji, hkrati pa je bil tudi učitelj in vzornik sodelavcem. Ob slovesu so mu sodelavci zaželeli mnogo zdravja in zadovoljstva.

Srednjeročni načrt 1981-1985

V Industriji elementov so s pripravami za srednjeročni načrt 1981 – 85 začeli že lani sredi leta. Zato so že končali z javno razpravo o elementih, kmalu bodo pripravili končni osnutek za razpravo. Načrtovanja so se lotili zelo resno, saj se zavedajo, da je le stvarno in realno načrtovanje jamstvo za dobro poslovanje. V srednjeročnem načrtu 1976 – 80, ki so ga doslej v glavnem v celoti izvršili, so si pridobili dragocenih izkušenj in si postavili soliden temelj za prihodnje plansko obdobje.

Najznačilnejša poteza novega srednjeročnega načrta je striktno predvidevanje vseh oblik dejavnosti, sredstev za te podvige in že v načrtu predvideno razreševanje morebitnih zapletov v prihodnjih petih letih. Tako si bodo zagotovili načrtno gospodarjenje in pripravili si bodo določene rezervne položaje, če ne bi šlo vse po načrtani poti.

Glavni poudarek tega obdobja pa je večanje akumulativnosti, realnejša ekonomika in na podlagi te finančne in gospodarske trdnosti zajamčena socialna gotovost in stimulacija zaposlenih delavcev. Le taka gotovost, ki bo zagotovila solidno gospodarjenje na trdnih tleh in jamčila solidne osebne dohodke, je porok za pridobivanje novih kadrov ter spodbuda za zaposlene, da bodo sledili geslu: več, bolje in hitreje.

Motiv iz razvojnega oddelka v Polprevodnikih.

Tri bistvene točke lahko zasledimo v novem srednjeročnem načrtu IEZE: Prva, ki smo jo že omenili, je večanje akumulacije in s tem jamstvo za boljše osebne dohodke – stimulacijo. Druga je natančna usmeritev proizvodnega programa. Ostali bodo pri sedanjih programskih usmeritvah, le da bodo proizvode posodabljali in uvajali sodobnejšo tehnologijo proizvodov, nove in najnovejše izdelke iz svojega proizvodnega programa. Tako si bodo zagotovili tržišče, doma in zlasti zunaj, saj predvidevajo letno rast izvoza kar od 18 – 23 %. To je gotovo mnogo, če upoštevamo, da že zdaj ta delovna organizacija izvažata okrog 75 % svojih izdelkov.

Tretja novost pa je dosledna usmeritev v najnovejša dognanja na področju tehnologije izdelkov in tehnologije dela. Tu ima IEZE neizčrpane možnosti na področju hibridnih vezij, mikroelektronskih elementov, diskretnih elementov, optičnih vodnikov, elementov za sončne celice in tako naprej. V srednjeročnem načrtu si bodo precizno zastavili programe, do kdaj, kako in kakšni izdelki morajo priti na trg in kolikšno akumulacijo morajo prinašati. Tako si bodo zagotovili instrument, da bodo sproti lahko kontrolirali, če so tam, kakor so načrtovali, odstopanja, zlasti pa negativna, bodo signal, da je treba ponovne razprave o načrtih, oziroma načrte korigirati.

V IEZE so že doslej združevali sredstva za nova vlaganja, bistveno novo v novem srednjeročnem programu pa je, da ne bodo združili le tisto, kar je ostalo, ampak že vnaprej programirajo, koliko mora katera TOZD pripraviti sredstev za združena vlaganja v nove projekte in investicije.

Samoupravno življenje je našlo v osnutku zelo vidno mesto. Krepili bodo dohodkovne odnose med TOZD in zunaj delovne organizacije, uredili bodo več nedorečenih notranjih relacij in tako dosegli še enotnejšo notranjo samoupravno povezanost. Tu so zelo važni odnosi TOZD, ki so tudi proizvodno povezani, tako TOZD Keramika, TOZD Keramični kondenzatorji in TOZD Uporovni elementi. Poleg tega je važen razvoj TOZD Orodjarna, ki je ključnega pomena pri investicijah v opremo za vse TOZD. Orodjarno bodo širili skladno s potrebami ostalih tovarn, tudi investirali

bodo v njeno opremo iz združenih sredstev do tiste višine, kolikor je potrebno, da bo kos vsem nalogam pri izdelavi orodij in naprav za tekočo proizvodnjo in novo opremo.

Srednjeročni program 81 – 85 pa postavlja pred kolektiv DO IEZE zelo visoke naloge. V tem obdobju bodo povečali proizvodnjo za 3,5 krat. Ob tem pa bodo zaposlovali le okrog 2 % novih delavcev letno in še tu bo poudarek na strokovnem kadru. Proizvodnja bo rastle 14 – 16 % letno, celotni prihodek 10 – 12 % realne rasti in izvoz za 18 – 23 %.

Za vse te pospeške rasti so dobro pretehtali realne možnosti in zagotovili realne možnosti. Ne manjka pa tudi omejitve pri tem hitrem tempu rasti. Glavni omejitvi sta: kadri in sredstva. Predvsem bodo morali za pospešeno rast proizvodnje mnogo

vlagati v nove tehnologije in avtomatizacijo delovnih procesov. Ob tem se bodo sproščali sedanjí nekvalificirani delavci, ki jih bodo morali prekvalificirati in izobraziti za tista dela in naloge, ki jih zahtevajo novi delovni postopki in zlasti bodo morali pojačati razvojne in tehnološke službe.

Seveda za to ne bodo zadostovali sedanjí strokovnjaki, ki jih je mimogrede, že zdaj premalo. Morali bodo še več vlagati v izobraževanje štipendistov na rednih šolah, več delavcev se bo moralo šolati ob delu in pridobiti bo treba še več strokovnjakov od zunaj.

Za vse to je glavna postavka človek, ki bo vse to ustvaril, ustvarjal pa bo zase – za človeka. Zato je v tem srednjeročnem načrtu posvečena posebna skrb načrtnemu vlaganju v izobraževanje, v družbeni in osebni standard. Zanimiva je ideja, da bi mnogo več skrbi (in denarja) načrtno namenili za rekreacijo. Za oddih ne bodo gradili svojih domov. Držali se bodo svoje specialne usmerjenosti, več pa bodo prispevali za načrtno najemanje kapacitet pri delovnih organizacijah, ki se specialno ukvarjajo s počitnikovanjem, rekreacijo in turizmom na sploh. Tako bodo poleg resnega dela načrtno tudi izdatno počivali.

V srednjeročni načrt so vnesli tudi resne postavke za višji standard na delovnem mestu – ogrevanje, zračenje, odsesavanje, prehrana, okolica tovarne in drugo. Poleg tega so se načrtno lotili v tem srednjeročnem načrtu reševanja stanovanjske problematike sodelavcev. Zavedajo se namreč, da je za več delavcev, zlasti strokovnih, potrebnih več stanovanj, za katera pa je nujno potrebno pripraviti tudi potrebna sredstva. Gotovo je nevdržno, da se ta vprašanja rešujejo sproti in stihijsko, to vsekakor ne vpliva spodbudno na stimulacijo dela.

Tudi informacijski sistem bodo pozivali in predvsem sistematizirali. V ta namen predvidevajo jačanje služb obveščanja in informatike. Da pa bi teklo delo informativne službe čim bolj nemoteno, že razmišljajo o nabavi lastnega računalnika. Tako bodo dosegli tekočo spremljavo vse proizvodnje, gospodarjenja in ekonomike, obenem pa bodo vsi ti podatki na razpolago za obveščanje delovnega kolektiva delovne organizacije.

FY

TOZD MAGNETI LJUBLJANA

DOBRO GOSPODARIJO

TOZD Magneti so letos v 1. polletju dosegli najboljše gospodarske rezultate v delovni organizaciji IEZE. Imeli so sicer precej težav z nabavo uvoženih surovin, zlasti kobalta, za katerega vlada kriza skoraj po vsem svetu. Kljub temu so z mnogo prizadevanja kolektiva in z visoko storilnostjo premagali vse težave.

Naj navedemo nekaj števil, ki so proizvodnji in poslovanju v 1. polletju: Fizični obseg proizvodnje so dosegli s 113,5 %, to pomeni nasproti lanskiemu istemu obdobju indeks 125,5. Izvozili so toliko, kolikor so zapisali v letni načrt. Osebne dohodke so seveda skladno z rezultati proizvodnje in gospodarjenja precej dvignili in so letos za okrog 15 % višji od lanskih. V to dviganje so všteli faktorji kvalitete, gospodarnosti, doseganje programa in preseganje norm.

Število zaposlenih je isto kot lani, celo nekaj manjše. Tudi na področju razvoja so precej inovirali. Nekaj večjih projektov imajo še v delu, v proizvodnji pa so naredili več inovacij, aplikacij in izboljšav.

kacij in izboljšav.

Direktor Ljotze Sever pravi, da kaže trend do konca leta kar dobre obete. Tako bodo program proizvodnje izpolnili, prav tako plan dohodka in čistega dohodka. Dohodek bo celo precej večji, kot so načrtovali, kljub vse večjim stroškom poslovanja. Sicer se pri dohodkih poznajo korekcije cen gotovih izdelkov, vendar ni ves uspeh iz višjih cen. Precej so dvignili produktivnost in izboljšali organizacijo delovnih postopkov.

Glavna naloga TOZD Magneti je letos temeljita rekonstrukcija vse tovarne in nabava nove strojne opreme za novo tehnologijo. Opremo iz uvoza imajo že naročeno in jo bodo dobili do konca leta. V kratkem bodo začeli tudi z gradbenimi deli za širitev proizvodnih prostorov.

Tudi domača oprema bo za časa v hiši in bodo, če bo vse po sreči, že v prvi polovici drugega leta polno delali v novih prostorih in na novih strojih.

F. Kotar

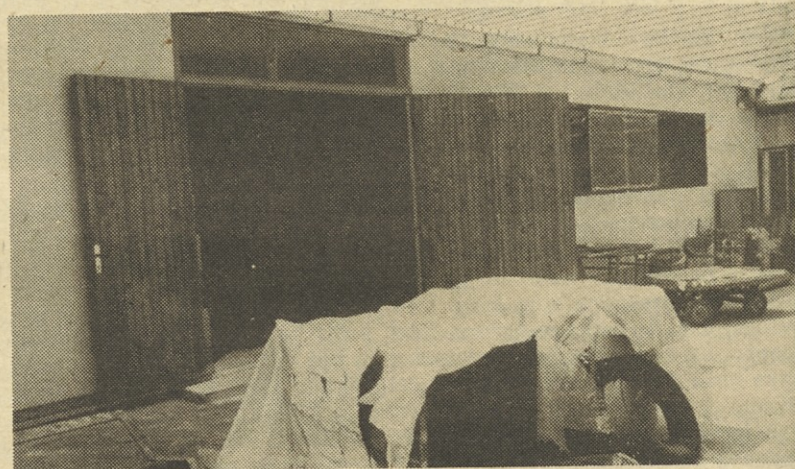

Iz proizvodnje v TOZD Magneti na Stegnah.

S kamero po TOZD

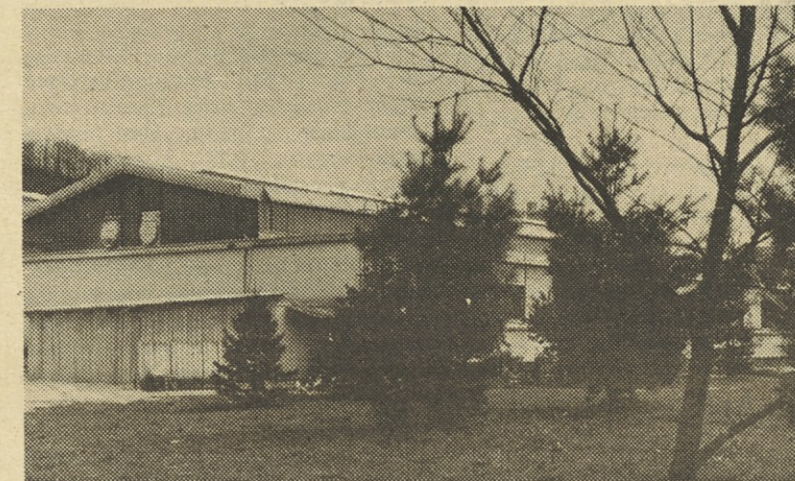
TOZD ELEKTROLITSKI KONDENZATORJI MOKRONOG: Prejšnji teden so začeli z zemljskimi deli za gradnjo nove tovarne. Vodja gradbišča, gradi Gradbeno podjetje Grosuplje, mi je zatrdil, da se bodo potrudili in da bo stavba do zime pod streho. Tako bodo čez zimo lahko opravili notranja dela in instalacije.

TOZD ELEKTROLITSKI KONDENZATORJI MOKRONOG: Domači delavci iz remonta so skoro v celoti sami izdelali konstrukcijo in streho nad delom tovarniškega dvorišča. Prostor bo služil za namestitvev strojev do izgradnje nove tovarne. Vse priznanje prizadevnim remontarjem!

TOZD KERAMIČNI KONDENZATORJI ŽUŽEMBERK: Med kolektivnim dopustom so opravili celo vrsto vzdrževalnih del. Vse proizvodne prostore so prebelili, položili nov tlak, montirali odsesovalne in prezračevalne naprave in precej strojev premestili. Tako so pridobili več prostora in predvsem racionalizirali delovni proces. Seveda pa je po dopustu lepše delati v urejenih prostorih s čistim in hladnejšim zrakom. Na novo kompresorsko postajo so priključili proizvodnjo in položili precej nove napeljave s komprimiranim zrakom.

TOZD KERAMIČNI KONDENZATORJI ŽUŽEMBERK: V soboto, 11. avgusta, so mladinci z udarniško akcijo uredili okolico tovarne. Pripravljali so tudi teren za asfaltiranje parkirnih prostorov in dovoznih poti.

SKUPNE SLUŽBE LJUBLJANA – IN TOZD FERITI: V Stegnah so dobili z združenimi sredstvi novo menzo v TOZD Feriti. Prostor je mnogo večji od prejšnjega, zračen in sodobno urejen. Nova menza bo služila gostitelju TOZD Feriti, Skupnim službam, Orodjarni in najbrž tudi Magnetom.

TOZD KERAMIČNI KONDENZATORJI ŽUŽEMBERK

Kljub težavam dobro gospodarijo

Prvo polletje so v TOZD Keramični kondenzatorji v Žužemberku dobro zaključili. Sicer ni šlo vse po načrtanem programu, vendar so izpad nadomestili z rezervnim programom. Najslabši je bil izvoz, kar je posebej zaskrbljujoče, saj le-ta zagotovi devize za nove investicije v uvoženo opremo.

Zlasti so nezadovoljni z doseženim programom osnovne dejavnosti v I. polletju, saj so keramičnih kondenzatorjev naredili le 40 % od tega, kar so predvidevali v letnem načrtu. Stroške pa so dosegli kar 50 %, kar je še bolj zaskrbljujoče. Predvsem je visokim stroškom botrovala podražitev reprovizivnega materiala, ki se je niso nadejali.

Izvoz je bil še slabši. Izvozili so le 28 % načrtovanih količin za leto 79.

Mnogo boljše so proizvodni in gospodarski rezultati v proizvodnji dodatnega programa, ki predstavlja 50 % vse vrednosti proizvodnje. Tu so proizvedli precej več, kakor pri osnovnem programu in tudi ekonomsko se je to delo bolje obneslo.

Osebnih dohodkov so v I. polletju dvignili poprečno za 8 % in so še vedno na repu v Iskri in občini.

Ker po svetu vse bolj upada poraba klasičnih keramičnih kondenzatorjev, v Žužemberku mislijo na posodabljanje proizvodnega programa. Imajo že izdelan elaborat za proizvodne prostore za proizvodnjo najsodobnejših večslojnih kondenzatorjev (multilayer), po katerih je v svetu veliko popraševanje. Načrtujejo, da jih bodo izdelali

V proizvodnji keramičnih kondenzatorjev v Žužemberku.

Morda bi izvozili precej več, če se ne bi ves čas otepali s pomanjkanjem polizdelkov. Poleg tega pa še vedno niso dobili dodatne opreme za avtomatizacijo in mehanizacijo proizvodnje, čeprav bi morala biti že zdavnaj v hiši. Tako pa proizvajajo manj in z večjimi stroški.

Poleg vseh teh tegob, pa ugotavljajo neprestano padanje cen keramičnih kondenzatorjev na svetovnem trgu. Letos so naprimer padle 20 - 30 %, medtem ko se doma dvigajo cene reprovizivnega materiala in ostali stroški. Pri tem pa načrtujejo kar 70 % svojih izdelkov za izvoz. Tako so letos izvozili 100 % več izdelkov kakor lani v istem obdobju, pri tem pa zaslužili le 29 % več.

preko 100 milijonov letno. Upajo, da bo vsaj poskusna proizvodnja stekla leta 1981 in takrat bi začeli postopoma opuščati tudi sedanji osnovni artikelj: klasični keramični kondenzator.

Če strnemo vse delo in načrte prvega polletja v Keramičnih kondenzatorjih v en stavek, moramo ugotoviti, da so kljub težavam dobro gospodarili, zaključili to obdobje s solidnim ostankom dohodka in pripravili načrte za še boljše uspeh. Vendar kljub tem prizadevanjem sami ne bodo mogli narediti vsega. TOZD Keramika jim bo morala zagotoviti solidnejšo dobavo keramičnih telesc in dvigniti kvaliteto teh polizdelkov.

KF

TOZD UPOROVNI ELEMENTI ŠENTJERNEJ

V prvem polletju ni šlo najbolje

V TOZD Uporovni elementi v Šentjernej kot zakleto ne gre. Tako je bilo tudi letos v prvem polletju. Zatikalo se je v proizvodnji, pri izvozu in še kje. Sicer je bilanca pozitivna, vendar ni uspeh tak kakor so ga načrtovali in kakor smo ga v tej TOZD navajeni.

Morda so nas Šentjernejčani s svojo pridnostjo in prizadevnostjo navadili, da od njih vedno pričakujemo uspehov. Ta 1100 glavi kolektiv, največji v DO Industrija elementov, je lani in letos zašel v nekakšno stagnacijo. Pri njem smo bili navajeni, da je s prodorno razvojno politiko in delavnostjo v proizvodnji vedno prednjačil v IEZE. Zadnji dve leti pa se zatika. Zakaj?

Vzrokov je več. Predvsem so se zelo zaostri prodajni pogoji in kvalitete zahteve na zahodnih tržiščih, kamor Upori izvažajo okrog 75 % svojih izdelkov. Zlasti to velja za osnovni izdelek: upore. Proizvajalci z Daljnega vzhoda so dobesedno preplavili Zahodno Evropo in Ameriko s ceninimi in visokokvalitetnimi elementi. Pri nas pa je reprovizivni drag, delavci tudi in rezultat je na dlani. Drugi vzrok pa je pomanjkanje strokovnega kadra, ki v razvoju in tehnologiji ne dohaja svetovnih dosežkov in se pojavlja na trgu z zastarelimi programi, po katerih je manj povpraševanja in temu primerne so tudi cene.

Zaradi pomanjkanja trga je tudi proizvodnja prepočasno rastla. Dosegli so le 41 % realizacije letnega načrta v proizvodnji. Kljub temu jim je uspelo doseči sorazmerno dober celoten pri-

hodek in ostanek dohodka. Izvoz pa so dosegli v I. polletju le s 36 % letnega načrta, kar je le 11 % več kakor lani v istem obdobju. Taka odstopanja od predvidevanj v letnem programu je velik udarec za vso delovno organizacijo. Investicije v uvoženo opremo so namreč pogojene z izvozno realizacijo. Tak izpad izvoza pa lahko prekrži marsikak lepo načrtan načrt.

Težave so imeli v tej TOZD tudi s pomanjkanjem kvalitetnih keramičnih nosilcev. Premalo jih je bilo in tudi kvaliteta ni povsem odgovarjala. Tako je prihajalo do zastojev, reklamacij in ugotovitev, da so delali zaman - ker so delali škart. Tudi s proizvajalcem keramičnih polizdelkov bo treba urediti račune, predno bo v Uporovnih elementih steklo vse po programu.

Precej pa pričakujejo od nove samoupravne organizacije. TOZD s 1100 zaposlenimi je postala že prevelika organizacijska enota, da bi lahko posamezni delavec našel mesto za stimulacijo. Tudi proizvodnja postaja vse prekompleksna, za eno samo samoupravno enoto. Ker pa so prav zdaj sredi intenzivnih priprav, da sedanjo TOZD „reformirajo“ v štiri nove samoupravne enote: TOZD Upori, TOZD Potenciometri in Hibridi ter TOZD Industrijska elektronika Kostanjevica. Poleg teh treh bo del skupnih služb, pomemben za vse 3 TOZD, opravljal dela in naloge za vse tri enote. Tako bodo po panogah samoupravno zaživele tri samostojne samoupravne enote. Tako bo večji pregled in osebnejša stimulacija vsakega člana kolektiva.

FY

Šentjernejčani so svoje prikolicke letos postavili v kamp Finida pri Umagu. Letovanje organizira sindikalna konferenca Iskre - TOZD Uporovni elementi. Zanimanja za počitnice na morju je bilo še preveč tako, da vsem ni bilo mogoče ustreči. Vseh 6 prikolic bo zasedenih od začetka julija pa tja do srede septembra.

Šentjernejske Iskraše sem obiskal zadnje dni pred kolektivnim dopustom. Vreme se je na „Kranjskem“ kujalo in vse do Iskre sem vozil pod pretečimi oblaki. Malo pred Koproj pa se je pokazalo sonce in v Umagu je vse sijalo od luči, modrine in bistrega morja.

V recepciji me je prijazno sprejela simpatična uslužbenka in me napotila po taboru. Kljub zgodnji uri je bilo okrog šotorov in prikolic živahno, a ne hrupno. Šentjernejske prikolicke sem našel kakih 100 metrov od obale v senčnem gozdu. Najprej sem srečal Goriškove, ki so bili ravno pri zajtrku. Novinar kot novinar, pride ali bolje rečeno pade med ljudi ob najbolj nemogočih časih. Goriškovi so mi prijazno takoj ponudili kavico in nekaj zoper žejo. Pri družini je vasovala tudi upokojenka Milka Pavličeva. Pogovor je hitro stekel.

Zelo so pohvalili kamp. Mnogo miru je in sanitarije so predvsem čiste, kar je že kar posebnost v kampih. Pri vstopu v kamp so letos odprli manjšo trgovino in restavracijo in tako lahko letovalci kupijo skoraj vse „doma“, razen mesa. Če pa ima kdo globlji žep, gre lahko jest v restavracijo, kjer so še kar dosegljive cene. Sicer pa si Iskraši kuhajo sami v prikolicah.

Povedali so mi, da je ta kuha po-

Kuharjeva sta mi zaupala, da je tako lepo, kot na medenih tednih.

glavje zase. Počitniška pač. Ob najbolj nemogočem času zmanjka plina v bombi in ženska mora z loncem k sosedu, da dokuha do konca. Pa take štorije nikogar preveč ne motijo, saj so prej prijetno poživilo letovanja kot resne nezgode.

Tudi pri Šantlovih smo lepo poklepetali. Mož je šofer in ni mogel prehladiti miru, sence, sonca in dobrega zraka. Milka Pavličeva pa mi je povedala, da se sicer malo bojijo meduz, ki so tu in tam že koga ožgale. „Imamo pa s seboj vso „rištengo“ za zdravljenje ljudi in živino“, se je pošalila. Njen zet je namreč veterinar, pa je domače opremil že doma z vsem potrebnim.

Počasi smo se odpravili na plažo. Ta je zelo blizu, saj kamp sega prav do morja. Plaža je sicer skalnata, a lepo urejena. Ima tuše s sladko vodo, kabine za preoblačenje in predvsem čisto vodo. V soncu je postajalo vse bolj živahno in okrog desetih je bilo kopalcev vse živo. Drena pa ni bilo.

Nekaj časa sem vztrajno čofotal po

Šantlove sem srečal po zajtrku.

Goriškovi pred „domačo hišo“.

vodi, nato pa sem prisedel h skupini Iskrašev. Sami moške so bili, ženske so že odšle kuhat. Vsi so hvalili vreme, vodo in mir. „Pravi počitek je to,“ je pribil nekdo, „le to napako ima, da je prekratek“. Teden mine, kot bi mignil in že pojutrišnjem bo treba domov. Pogovor se je zasukal na Iskro. Ugibali smo kdo bo novi predsednik poslovodnega kolegija, kako gospodarimo. Malo smo hvalili, pa tudi „šinfali“, da

ne bi bili izjema med našimi ljudmi.

Mimogrede so me poklicali še Kuharjevi za posnetek. Rad sem ustregel in slikal na skali v morju zastavno hčerko in sina, z očetom in mamo Tilko.

Počasi je bilo treba pobrati šila in kopita in se vrniti domov. Kar težko sem se poslovil od prijaznih „morskih“ Šentjernejčanov, od sončne obale in morskega prostranstva. F. K.

INDUSTRIJA KONDENZATORJEV, SEMIČ

Prvo polletje v znamenju ugodnih poslovnih rezultatov

Delavski svet DO Kondenzatorji v Semiču je na svojem zasedanju 13. avgusta t.l. najprej razpravil o doseženih poslovnih rezultatih v prvem letošnjem polletju in o ukrepih, ki so potrebni, da bi v drugem polletju dosegli še boljše in tako letni načrt dobro izpolnili. DS je tudi sklenil nabaviti prepotrebno aparaturo za zobno ambulanto v Semiču, končno pa je še sprejel družbeni dogovor o izgradnji športno-rekreacijskega in turističnega centra v Črnašnjačah.

Za delovno organizacijo Kondenzatorji v Semiču velja, da je v prvem letošnjem polletju dosegla ugodne poslovne rezultate, čeprav vseh postavk v načrtu ni izpolnila v celoti.

Posamezne TOZD so različno izpolnjevale načrtovane obveznosti, kljub temu pa je celotna delovna organizacija v prvem polletju dosegla nekaj več kot 303.225.000 dinarjev celotnega prihodka. Ta dosežek predstavlja 49 % izpolnitev letnega načrta, oz. je za 19 % več, kot je DO Kondenzatorji dosegla v enakem obdobju preteklega leta. Pri tem je največji porast celotnega dohodka zabeležila TOZD Elektronski kondenzatorji in sicer kar za 32 %, to pa hkrati pomeni, da se je odrezala najbolje, saj je v tem obdobju dosegla že 59 % svojega letnega načrta. TOZD Energetski kondenzatorji in TOZD Mehanski deli in naprave sta do konca junija izpolnili po 45 % svojih letnih načrtov celotnega dohodka, slednja predvsem zaradi izpada prodaje sesalnikov za prah.

Ugoden je med drugim tudi podatek, da so v prvem polletju materialni stroški rasli počasneje kot celotni prihodek in so tako v DO Kondenzatorji v tem obdobju izpolnili le 43 % za leto 1979 načrtovanih materialnih stroškov s tem, da je največ na takšen rezultat vplivala manjša poraba osnovnih surovin za proizvodnjo.

Še boljši rezultat je delovna organizacija ob polletju dosegla v pogledu dohodka. Le-ta je bil v tem času za 43 % večji od lanskega v prvih šestih mesecih, hkrati pa so pri tem izpolnili že 59 % načrtovanega dohodka DO za leto 1979. In pri tem je bila spet najuspešnejša TOZD Elektronski kondenzatorji, ki je imela v polletju najmanjše materialne stroške.

DO Kondenzatorji je do konca junija poravnala že 54 % predvidenih letnih obveznosti za davke in prispev-

ke ter za ostale obremenitve dohodka in čeprav so bile le-te večje od načrtovanih, so vendarle narasle manj kot doseženi dohodek, zato so v Kondenzatorjih v polletju dosegli že kar 61 % letnega načrta čistega dohodka, oz. v tem obdobju dosegli za 49 % večji čisti dohodek, kot v enakem obdobju leta 1978. Odločili so se za takole delitev čistega dohodka: za osebne dohodke bodo porabili 67 % ustvarjenega čistega dohodka (lani 81 %), za skupno porabo v TOZD 18 %, za razširitev materialne osnove dela 12 %, a za rezervni sklad 3 %.

V prvem polletju se je v Kondenzatorjih uvoz surovin in reprodukcijskega materiala zmanjšal za 2 % izvozili pa so le 2 % več kot lani v enakem obdobju, zlasti na klirinško področje. Pri tem se je razmerje med izvozom na konvertibilno področje in uvozom materiala s tega področja oddržalo na lanskem ravni. Na izvoznem področju v prvem polletju niso bili tako uspešni, saj niso izpolnili načrtovanih obveznosti, zaradi česar so se povečale zaloge in vrednost blaga, namenjenega za izvoz v konsignaciji.

V prvem polletju se je število zaposlenih v DO Kondenzatorji povečalo za 5 %, najbolj v TOZD Energetski kondenzatorji. V primerjavi z lanskim neto osebnim dohodkom v prvem polletju se je le-ta letos dvignil za 25 % in je znašal poprečni OD 4.934 dinarjev.

V polletju so bile zaloge za 24 % večje od tistih ob koncu I. 1978. oz. le za 1 % nižje od povečanega obsega proizvodnje.

Tudi na področju investicijskih vlaganj prvo polletje ni prineslo zaželenih rezultatov, saj so vlaganja dosegla višino le 11.398.000 dinarjev, kar pomeni komaj 21 % načrtovanih za I. 1979. Takšnemu rezultatu v tem pogledu predvsem botrujejo omejitve v uvozu opreme ter dolgi postopki za pridobitev potrebnih uvoznih dovoljenj.

Primerjajoč dosežene poslovne rezultate DO Kondenzatorji z dosežki v lanskem prvem polletju in z načrtovanimi letošnjimi obveznostmi lahko zapišemo, da je bilo polletno poslovanje ugodno, vendar pa se bo moral celotni delovni kolektiv DO v drugi polovici leta še bolj potruditi, da bo načrt za leto 1979 v celoti izpolnil, še zlasti na področju izvoza, zalog in investicijskih vlaganj, ker bo le to zagotovilo za nadaljnje in uspešno vključevanje DO Kondenzatorji na tuja tržišča in za nadaljnjo rast te naše močne delovne organizacije.

-J.C.-

Ugodni poslovni rezultati v I. polletju

Prejšnji in ta teden so bili v vseh temeljnih organizacijah in skupnih službah v novogoriški Iskri Avtoelektriki zbori delovnih ljudi na katerih so obravnavali pokazatelje poslovanja v prvem polletju letošnjega leta. Le-ti so dokaj ugodni, sicer pa pogledimo v poročilo o poslovanju kjer zasledimo, da je periodični obračun pokazal ob solidnih rezultatih proizvodnje in prodaje relativno ugoden poslovni rezultat. Finančni rezultat poslovanja je najugodnejši v tovarni generatorjev in elektronike, v tovarni žarnic Ljubljana in v tovarni VT Bovec. Z izgubo sta poslovali tovarna malih zaganjalnikov in tovarna odlitkov Komen.

ŠE NEODPRAVLJENI PROBLEMI

Če pogledamo sedaj na rast vrednosti proizvodnje ugotovimo, da je le-ta najbolj porasla v tovarni VT Bovec in sicer za 31 %, ugodno je porasla tudi v tovarni odlitkov Komen za 19 %, v tovarni malih zaganjalnikov za 17 %, v tovarni generatorjev in elektronike pa za 16 %. Le za malenkost več kot v lanskem letu je vrednost proizvodnje na zaposlenega porasla v tovarni velikih zaganjalnikov in v tovarni žarnic, medtem ko je v tovarni AET Tolmin manjša za 6 % kot v lanskem prvem polletju. Primerjava s planom pokaže, da je bila vrednost proizvodnje na zaposlenega večja od planirane v tovarni VT Bovec, enaka planirani v tovarni velikih zaganjalnikov, v vseh ostalih temeljnih organizacijah pa manjša od planirane.

Problematika, ki vpliva na obseg proizvodnje se od prejšnjega obračunskega obdobja ni bistveno spremenila. Najpogostejši vzroki za slabše rezultate so še vedno nepravčasna nabava repromateriala, pogosta slaba kvaliteta repromateriala, težave pri vzdrževanju in popravilu strojne opreme in orodij, težave pri nabavi orodij in zakasnitve pri izvajanju investicijskih del in zakasnitve pri uvajanju proizvodnje novih izdelkov.

V tovarni malih zaganjalnikov so v tem kvartalu z nabavo novega stroja odpravili problematiko struženja lončka, manjše so bile tudi težave pri proizvodnji vzmeti, ostali problemi pa še nadalje ovirajo uspešnejšo rast proizvodnje.

V tovarni velikih zaganjalnikov zaostaja za planiranimi količinami proizvodnje zaganjalnikov. Do zastoja je prišlo zaradi pomanjkanja rotorjev, polovega čevlja, okrovov, pokrovov in nekaterih drugih vrst materiala. Proizvodnja rotorjev je potekala ugodneje, vendar še ne more zagotoviti ustreznih količin predvsem zaradi zastarelega strojnega parka in pomanjkanja nekaterih materialov.

V tovarni generatorjev in elektronike navajajo kot glavni vzrok za slabše izpolnjevanje planskih obveznosti pomanjkanje nekaterih materialov, ki povzročajo nenehno preurejanje obdelovalnih linij, spreminjanje postopkov obdelave in preurejanje montažnih linij.

V tovarni VT Bovec je proizvodnja potekala ugodno, predvsem velja to za vžigalne tuljave, več težav pa je bilo pri proizvodnji svetilk, nekaterih štancanih delov in pri proizvodnji za druge TOZD. Do zastojev je često prišlo tudi zaradi dotrajanosti nekaterih osnovnih sredstev in orodij, slabe kvalitete novih orodij in pomanjkanje delovne sile v strojnem oddelku.

V tovarni žarnic je proizvodnja nekoliko manjša od planirane zaradi manjšega števila zaposlenih v drugi izmeni kot je bilo planirano, zaradi težav pri dobavi nekaterih vrst repromateriala, predvsem iz uvoza in zaradi pomanjkanja rezervnih delov za stroje.

Potek proizvodnje v tovarni AET ne moremo oceniti ugodno. Na manjši obseg vplivajo zakasnitve pri osvajanju nove proizvodnje in zagov novih proizvodnih naprav. Proizvodnja starega magnetnega vžigalnika in proizvodnja s staro pečjo za keramiko pa zaradi iztrošenosti tudi ne poteka ugodno.

Proizvodnja v tovarni odlitkov Komen je v drugem tromesečju potekala ugodneje kot v prvem, še vedno pa je problem prezasedenosti kapacitet, slabo vzdrževanje zaradi pomanjkanja kadrov in izdelava vlivne komore. Problemi so se pojavljali tudi pri nabavi repromateriala in orodij, vse večja ovira pa je tudi pomanjkanje proizvodnih prostorov in spremljajočih objektov.

Proizvodnja v tovarni delovnih sredstev je potekala normalno in okviru razpoložljivih kapacitet, upoštevajoč težavno problematiko vzdrževanja in izdelave orodij in pomanjkanje nekaterih kadrov.

VEČJA PROIZVODNJA KOT LANI

Če naredimo sedaj seštevek iz vseh temeljnih organizacij ugotovimo, da je vrednost proizvodnje, ovrednotene po stalnih cenah v prvem polletju večja za 113 % napram lanskemu letu, letni plan proizvodnje pa smo izpolnili 48 procentno.

Proizvodnja je bila večja od lanske v vseh temeljnih organizacijah, največ pa se je povečala v tovarni VT Bovec in sicer kar za 46 %, najmanj pa v tovarni velikih zaganjalnikov in v tovarni AET, kjer je večja od lanske za 2 %.

Doseganje plana je prav tako najuspešnejše v tovarni VT Bovec, izpolnili so že 56 % letnega plana, slabše pa je izpolnjevanje plana potekalo v tovarni žarnic in v tovarni odlitkov, kjer so letni plan izpolnili s 45 % in v tovarni AET kjer so izpolnili 44 % letnega plana proizvodnje.

V naslednji številki našega glasila bomo pogledali še ostale važnejše pokazatelje, ki so vplivali na ugodno poslovanje ter prodajo in nabavo, OD, zaposlovanje, investicijsko in razvojno dejavnost in poslovni uspeh.

M.R.

Pred nedavnim je odšla v zasluženi pokoj dolgoletna sodelavka Iskre – Avtoelektrike Nova Gorica, Zofija Simčič. Zaposlena je bila na liniji stikal v tovarni velikih zaganjalnikov od 31. oktobra 1963. leta. Ves ta čas je s svojim vestnim delom in ustvarjanjem najboljših tovariških in prijateljskih odnosov veliko pripomogla k dobrim poslovnim rezultatom in odličnemu razumevanju v njenem delovnem okolju. Sodelavci in sodelavke so se od Zofije prisrčno poslovili ter ji poklonili v spomin na skupne, nepozabne delovne dni spominsko darilo in šopek cvetja. Zaželeli so ji še veliko let trdnega zdravja in osebnega zadovoljstva. Za vse dobre želje in darilo se je prisrčno zahvalila in obljubila, da bo še naprej spremljala njihovo delo, uspehe in težave in, da bo ob vsaki ponujeni priložnosti še prišla na obisk.

INDUSTRIJA IZDELKOV ZA SIROKO POTROŠNJO

Prototipi mikrovalovne pečice

Uvajanje novega izdelka v proizvodnjo je navadno povezano z vrsto problemov, ki zavirajo zastavljene programe. Tudi v TGA se pri osvajanju proizvodnje mikrovalovnih pečic srečujejo s takimi problemi, vendar pa pravijo, da bodo že v prvem polletju letošnjega leta izdelali nekaj prototipov.

Pogovorili smo se s pomočnikom direktorja Petrom Ceferinom, vodjo tehnološkega oddelka Dragico Bergant in vodjo tehnične priprave Velimrom Dolencem.

„Raziskovalno delo, ki so ga opravili naši raziskovalci v sodelovanju s strokovnjaki IEVT iz Ljubljane, je v glavnem že izvršeno in na osnovi tega razvojnega dela je naša tovarna pripravila program za prenos raziskovalnega dela v prakso. Ta program predvideva uvedbo polindustrijske proizvodnje, ki ima za cilj pripraviti solidno osnovo za kasnejšo redno proizvodnjo mikrovalovnih pečic.

V tovarni smo v tej fazi predvideli nujno potrebno opremo: instrumente, orodja, opremo za montažo in material, ki ga bomo potrebovali za izdelavo več prototipov, katere bomo potem tehnično in tržno testirali. O tem smo se tudi dogovorili s prodajno

Koliko je vreden dober radijski ali TV sprejemnik? Kar precej! Marsikdo je pripravljen globoko poseči v žep, samo da bi si zagotovil boljše sliko na svojem TV ekranu ali pa kvalitetnejšo glasbo iz radioaparata. To pa je v dobršni meri odvisno tudi od antene.

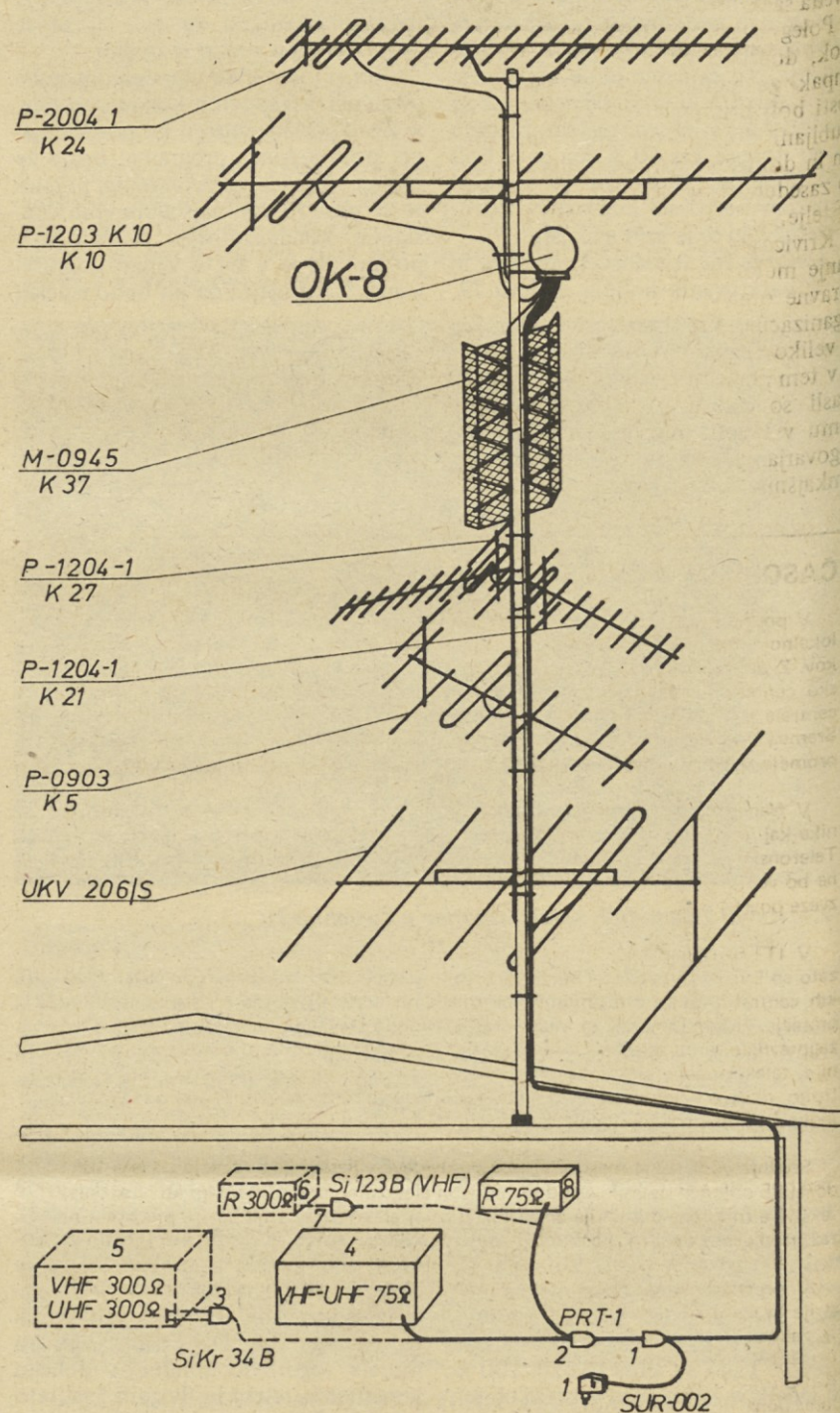
V TOZD Antene se s tovrstno proizvodnjo ukvarjajo že skoraj dve desetletji in v tem času so si nabrali tudi precej izkušenj. Njihov program je dokaj pester, kvaliteta njihovih izdelkov pa na zadovoljivi ravni. V letošnjem letu jim je uspelo prodreti tudi na zahodnoevropski trg, načrtujejo pa še razširitev programa in povečanje izvoza. O njihovem proizvodnem programu smo se pogovorili s tehničnim direktorjem ing. Janezom Kastelcem in v.d. vodje razvoja Marjanom Marklom, ki sta nam povedala naslednje:

„Glavnina naše proizvodnje predstavljajo radio in TV – antene ter antenski pribor. S to proizvodnjo se ukvarja naša tovarna že skoraj od samega začetka TV tehnike pri nas. V tem času smo tudi stalno izboljševali kvaliteto naših izdelkov in se prilagajali zahtevam trga tako, da danes že lahko ponudimo kupcu dokaj pestro in kvalitetno izbiro. Izdelujemo več vrst anten z različnimi sprejemnimi lastnostmi za 1. in 2. program (VHF in UHF).

Za najslabše sprejemne pogoje (šibak signal zaradi oddaljenosti od oddajnika, ali geografskih ovir) izdelujemo kanalne antene, ki so namenjene za sprejem točno določenega kanala in antene, ki lahko sprejemajo v določenem frekvenčnem pasu več kanalov. Prve so za VHF področje, druge pa za UHF.

Za normalne sprejemne pogoje so najbolj ustrezne pasovne antene, ki imajo precej širše področje sprejemanja. Mednje sodijo VHF antene za kanale od 5–12 in UHF antene za kanalno območje 21–69.

Posebno skupino predstavljajo širokopasovne kombinirane antene, ki omogočajo sprejem tako VHF (5–12) kot celotnega UHF (21–69) področja, od signalov iz istih smeri. Pri le-teh bi

še posebej omenili našo najnovejšo anteno z zelo velikim dobitkom P-41345, ki smo jo dali na tržišče konec lanskega leta.

Za dober sprejem stereo radijskega programa izdelujemo dve UKV anteni, namenjeni različnim sprejemnim pogojem.

Za sprejem več TV in stereo radijskih programov pa izberemo ustrezne antene, ki jih združimo prek antenskega sistema „Global“ na en kaksialni kabel. To nam omogoča, da lahko pri sodobnih sprejemnikih docela izrabimo možnost daljinskega krmiljenja in izbiro kanalov, saj nam antene ni potrebno pretikati, ali obračati z antenskim rotorjem. Z ustrezno izbiro filtrov in ojačevalnikom izenačimo med

V našem programu imamo še več vrst sobnih anten, ustreznih za območje z dobrim TV-sprejemom, kjer dosepejo valovi do antene ne da bi jih motile železobetonske stene, ali podobne ovire. Te antene so tudi oblikovno prilagojene različnim okusom kupca.

Izdelujemo pa tudi vrsto avtomobilskih anten in tu imamo prav tako široko izbiro različnih tipov.

Na koncu pa bi še omenili, da nameravamo naš program še razširiti. V razvoju že imamo namreč novosti na področju antenskih naprav (ojačevalnik, filtri, kretnica), ki jih bomo predvidoma že letos lahko ponudili tržišču.

Boris Čerin

vodnji potekala brez standardnih začetnih problemov.

Vsi polizdelki in sestavni deli so v glavnem že pripravljene na montažo, ki je predvidena v avgustu. Nekateri problemi v zvezi z dobavami delov od kooperantov bodo tudi v kratkem rešeni tako, da bo mogoče že realizirati tudi motanžo prve serije prototipov.

Kot glavni problem za vidi katerega še ne moremo dokončati nobene mikrovalovne pečice pa so nekateri merilni instrumenti, na katere smo čakali zaradi vsemogočih dolženj več kot eno leto. Zdaj je tudi ta problem rešen, tako da pričakujemo te merilne instrumente že v juliju.

Povejmo še, da smo morali prvoten program priprave proizvodnje delno spremeniti, ker ni bilo in še do danes ni v celoti rešeno vprašanje financiranja tega programa. Konec oktobra 1978 smo namreč poslali program za pripravo industrijske proizvodnje (kot prvi del) banki v Škofjo Loko, s čimer je bila že na obnovi predhodnih dogovorov in izdelanega natančnega programa, dana osnova za sklepanje kreditne pogodbe s temeljno banko (to je drugi del kredita na osnovi pogodbe

med RSS in LB).

Takoj zatem, ko smo izdelali program za pripravo proizvodnje MVP, smo izdelali še program za redno proizvodnjo MVP, kar je bilo logično nadaljevanje programa za pripravo. Tudi program za redno proizvodnjo smo oddali konec januarja 1979 banki zaradi kreditnega zahtevka za financiranje redne proizvodnje.

Banka je proučila oba programa in prišla do zaključka, da moramo predvideti tudi naložbe za redno proizvodnjo in, da bo samo pod tem pogojem obravnavala investicijski program in to v celoti, nikakor pa ločeno. To pa nam je povzročilo težave, kajti programa sta časovno ločena in šele uspešna realizacija programa priprave industrijske proizvodnje MVP omogoča uresničenje programa za redno proizvodnjo. Pri tem pa je potrebno povedati, da je investicija v pripravo industrijske proizvodnje predhodna celotni investiciji in, da predstavlja samo manjši delež celotne investicije.

S pomočjo Inovacijskega področja SOZD Iskra smo ta problem skušali rešiti, vendar pa zaenkrat še nismo našli skupnega jezika z banko. B. Č.

